تقلا در آسیا برای رونق گردشگری

درحالی که صنعت گردشگری در ایالات متحده آمریکا و اروپا در حال رونق گرفتن است، بسیاری از مقاصد گردشگری در آسیا برای رسیدن به وضعیت عادی تقلا می کنند.

گروه گردشگری- پیش از همه‌گیری ویروس کرونا، معبدهای «انگکور وات» در کامبوج یکی از پرجمعیت‌ترین نقاط گردشگری در جهان محسوب می‌شدند. موجی از گردشگران از سراسر جهان پیش از سپیده‌دم به این مکان می‌آمدند، اما این روزها وضعیت بسیار متفاوت است.

«هوچ پِن» برای این‌که بتواند راهنمای تور در معبدهای مشهور «انگکور وات» واقع در «کامبوج» شود، سخت تلاش کرده است. این راهنمای ۴۳ساله سه بار در آزمون شرکت کرد تا بتواند راهنمای انگلیسی و اسپانیایی‌زبانِ گردشگران باشد. زمانی که ویروس کرونا گردشگری را در سال ۲۰۲۰ مختل کرد، «پن» به زادگاهش واقع در استان «کامپونگ چام» بازگشت و به عنوان معلم مشغول کار شد، اما او همچنان آرزو دارد بار دیگر به عنوان راهنمای تور فعالیت کند. او می گوید: وضعیت گردشگری همچنان بی‌رونق است و گردشگران محدودی از این مکان بازدید می‌کنند.

کامبوج که در جنوب شرقی آسیا واقع شده است، امیدوار است، امسال میزبان یک میلیون بازدیدکننده باشد. رقمی که در مقایسه با تعداد گردشگران سال ۲۰۲۱، امیدوارکننده و در مقایسه با ۷میلیون بازدیدکننده سال ۲۰۱۹ تنزلی است.

این درحالی است که گردشگران برای گرفتن سلفی در «فواره تروی» در «رم» همدیگر را کنار می‌زنند، بسیاری از نقاط گردشگری محبوب واقع در آسیا و اقیانوسیه همچون «انگکور وات» در سکوت به سر می‌برند.

در ماه «ژوئن» سواحل سفید «بورکای» که محبوب‌ترین جزیره فیلیپین محسوب می‌شود، به طور قابل توجهی خالی از گردشگران بود. راهنماهای تور و رانندگان «پوکت» و «بانکوک» در تایلند نیز در مصاحبه با مجله خبری تایم گفته‌اند که بیش از دو سال است درآمدی ندارند.

در ژاپن هم وضعیت تعریفی ندارد. این کشور در سال ۲۰۱۹ میزبان بیش از ۳۰ میلیون گردشگر بود، اما در بازه زمانی بین ماه‌های ژوئن تا جولای که معمولا فصل سفر محسوب می‌شود فقط ۱۵۰۰ مسافر تفریحی جذب کرد.

بر اساس گزارش «سازمان جهانی گردشگری» شمار گردشگران بین‌المللی که در فاصله بین ماه‌های ژانویه تا می سال ۲۰۲۲ به آسیا و اقیانوسیه سفر کردند در مقایسه با سال ۲۰۱۹ با ۹۰ درصد کاهش همراه بوده است.

بر اساس پیش‌بینی‌های انجمن جهانی حمل و نقل هوایی (IATA)، آمار سفر در آسیا و اقیانوسیه تا سال ۲۰۲۵ به وضعیت پیش از همه‌گیری ویروس کرونا بازنخواهد گشت. شاید بازگشت به شرایط پیش از همه‌گیری برای برخی از مناطق بیش از سایرین زمان ببرد، اما در هند پیش‌بینی‌ها بر این است که گردشگری تا سال ۲۰۲۶ به طور کامل بهبود نخواهد یافت.

رونق کُند گردشگری در آسیا دلایل بی‌شماری دارد، اما نمی‌توان انکار کرد که مقررات و محدودیت‌های مربوط به همه‌گیری کرونا حس و حال تعطیلات را خراب کرده است؛ «بوتان» تا ماه سپتامبر به روی گردشگران بسته است.

رونق کُند گردشگری در آسیا دلایل بی‌شماری دارد، اما نمی‌توان انکار کرد که مقررات و محدودیت‌های مربوط به همه‌گیری کرونا حس و حال تعطیلات را خراب کرده است؛ «بوتان» تا ماه سپتامبر به روی گردشگران بسته است. «سنگاپور» هنوز مردم را ملزم به استفاده از ماسک در فضای سرپوشیده می‌کند. در «ویتنام» استفاده از ماسک در فضای عمومی اجباری است و در «هنگ کنگ» سپری کردن قرنطینه سه روزه در هتل به هزینه خود مسافران برای تمام مسافرانی که به این منطقه سفر می‌کنند، همچنان اجباری است. در هنگ کنگ همچنین بررسی دمای بدن دو بار در روز و انجام سه آزمایش PCR در بازه زمانی پنج روزه از دیگر شرایط سفر است. و در ژاپن گردشگران باید از تورهای سازماندهی‌شده استفاده کنند.

البته نبود مسافران چینی نیز یک مشکل بزرگ برای منطقه آسیا است. چین بزرگترین منبع گردشگران ۱۳ کشور آسیایی و دومین منبع بزرگ شش کشور دیگر محسوب می‌شود، اما دولت چین از بیم این‌که شهروندانش با ابتلا به ویروس کرونا به این کشور بازگردند، سفرهای غیرضروری شهروندان چینی به خارج از کشور را محدود کرده است.

شرایط مقاصد گردشگری نقاط مختلف آسیا البته با یکدیگر متفاوت است؛ «مالدیو» که بخش اعظمی از گردشگرانش را از هند جذب می‌کند، به نسبت سایر کشورهای آسیا سرعت بیش‌تری در بهبود گردشگری دارد.

ضرورت توسعه گردشگری آبی با نگاه به محیط زیست و کیفیت منابع آب

گروه گردشگری-آب به عنوان یک منبع اقتصادی برای رزق و روزی، بقا و توسعه انسان و فعالیت‌های آنها ضروری بوده و انسان‌ها از بدو ظهور بر روی زمین به دنبال تصاحب منابع آبی در اختیار خود در طبیعت بوده‌اند.

آب به عنوان یک سرمایه اجتماعی همواره با معنویت و سلامتی مرتبط بوده و نیز آغازگر آداب و رسوم جمعی و باعث ایجاد اثرات مفید بر بدن، ذهن و روان افراد بوده است. در گذشته هم ایرانیان احترام و ارزش خاصی برای آب قائل بودند.

اصغر جهانی بهنمیری، رئیس گروه واحد محیط زیست و آب‌های غیرمتعارف شرکت مدیریت منابع آب ایران گفت: اما این روزها خطرات ناشی از استفاده نادرست و درنتیجه بروز آلودگی منابع آبی، ضرورت یافتن راهبردها و سیاست‌های جدید در مدیریت منابع آب به منظور تضمین حفاظت از کیفیت آن را دوچندان می‌نماید.

از طرفی آب یکی از حیاتی‌ترین و کمیاب‌ترین منبع برای صنعت گردشگری و منبعی با پتانسیل قوی برای جذب گردشگر است. انواع مختلف آب‌ها می‌تواند توسعه گردشگری متنوعی را به دنبال داشته باشد.

مانند گردشگری ساحلی، گردشگری رودخانه ای، گردشگری مخازن، دریاچه‌ها، تالاب‌ها و استخرهای طبیعی و به‌ویژه گردشگری آب‌های معدنی که بدون شک باید آن را قدیمی‌ترین شکل گردشگری در کشور دانست.

در سال‌های اخیر، توسعه فعالیت‌های گردشگری باعث افزایش سطح بهره برداری بی رویه و افزایش آلودگی منابع آب در بسیاری از مقاصد گردشگری در سراسر جهان گشته است.

به طور کلی در دنیا تاثیر فعالیت های گردشگری بر محیط آبی حاکی از افزایش شاخص‌های آلودگی منابع آب بوده و رابطه مستقیمی بین تعداد گردشگران، درآمد اقتصادی گردشگری با آلودگی منابع آبی وجود دارد؛ چراکه با افزایش تعداد گردشگران و توسعه مراکز گردشگری، زیرساخت‌های خدماتی نظیر فروشگاه‌ها، رستوران‌ها و هتل‌ها نیز توسعه پیدا کرده و اقدامات مدیریتی ناکافی در این خصوص منجر به کاهش کیفیت آب گردیده است.

بطور معمول انتخاب مقاصد گردشگری اغلب آن مناطق و مکان‌هایی است که محیطی زیبا دارند و دارای منابع طبیعی غنی هستند.

اگرچه توسعه گردشگری تا حدودی باعث رشد اقتصادی کشور می‌شود، اما فعالیت‌های مکرر و متعدد گردشگری انسانی ناگزیر آسیب‌های مختلفی را به محیط‌زیست جاذبه‌های گردشگری بخصوص منابع آب وارد خواهد کرد.

خصوصاً در ابتدای توسعه صنعت گردشگری، به دلیل عدم تجربه مدیریتی ادارات ذیربط محلی و پیگیری یک جانبه برای منافع اقتصادی، احتمال وارد آمدن آسیب‌های زیست محیطی به جاذبه‌های گردشگری بسیار زیاد است. به ویژه برای گردشگری که منابع آب را موضوع توسعه می داند، محیط آبی می تواند به راحتی تحت تأثیر فعالیت های گردشگری انسانی قرار گیرد. بنابراین کنترل میزان آلودگی محیط آبی برای تضمین توسعه طبیعی گردشگری در اطراف منابع آب ضروری است. لذا مطالعه صحیح بررسی تأثیر فعالیت‌های گردشگری بر محیط آبی، می تواند مرجعی برای کنترل آلودگی آب، بهبود کیفیت خدمات گردشگری و حفظ توسعه پایدار باشد.

همچنین توسعه ناپایدار جاذبه های گردشگری، می تواند رکود توسعه گردشگری را به دنبال داشته باشد. به عبارتی تغییر محیط آبی به خود فعالیت های گردشگری آبی واکنش نشان می دهد.

به عنوان مثال، اگر کیفیت محیط آبی بهتر از گذشته شود، گردشگران بیشتری جذب آن می‌شوند و منافع اقتصادی گردشگری بهبود می‌یابد. ولی اگر محیط آبی بد شود، گردشگران آن مکان را برای گردشگری در نظر نمی گیرند و گردشگری به سختی توسعه می‌یابد. این موضوع را اگر در نظر بگیریم که رقابت پذیری بسیاری از مقاصد گردشگری در آینده، بر اساس کیفیت منابع آب صورت خواهد پذیرفت، توسعه پایدار گردشگری آبی اهمیت بیشتری پیدا می کند.

در راستای دستیابی به توسعه پایدار گردشگری آبی، آنچه که بیش از پیش در برنامه‌ریزی توسعه این صنعت اهمیت دارد، ارتقای سطح دانش و فرهنگ دست‌اندرکاران و بهره برداران آن است. با توجه به اهمیت و نقش حیاتی آب در زندگی، باید آگاهی جمعی و ترویج دانش در مورد ارزش آب و نیاز به حفظ و استفاده مسئولانه آن صورت گیرد.

بخش گردشگری بایستی برای توسعه مقاصد گردشگری آبی، اهمیت زیادی برای این منبع قائل باشد. در ایران مناطق متعدد با منابع آبی مختلف وجود دارند که می توانند هدف توسعه پایدار گردشگری باشند. از ایجاد مراکز جدید نظیر هتل ها یا جزایر شناور آبی گرفته تا احیای شیوه‌های سنتی که در گذشته وجود داشتند نظیر استفاده از آب‌های معدنی که خواص درمانی آنها سلامت جسمی و روانی فرد را افزایش می دهد.

با درک دوگانه از آب، رابطه بین آب و گردشگری مشخص می‌شود: به عنوان یک منبع گرانبها و به عنوان یک جاذبه. از این رو با انجام مطالعات دقیق می توان گردشگری مبتنی بر آب را بدون به خطر انداختن کیفیت منابع آبی توسعه داد.

در هر صورت روندها، رویه‌ها و ذهنیت‌های جدید رو به رشد در رابطه با فعالیت‌های گردشگری مبتنی بر آب در جهان امروزی ظاهر گردیده و در کشور ما نیز در سال‌های اخیر ضمن انعقاد تفاهم‌نامه بین وزارت نیرو و وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، فراخوان جذب سرمایه گذاران در عرصه گردشگری آبی بعمل آمده است. در این راستا مطالعات برنامه ریزی و توسعه گردشگری آبی از سوی مجریان و متولیان امر در حال انجام است که لازم است توامان مطالعات بررسی اثرات طرح‌ها بر روی محیط زیست و کیفیت منابع آب نیز صورت پذیرد.

درخصوص فعالیت های گردشگری آبی، دفع غیراصولی فاضلاب و پسماند دو مشکل جدی است و عدم توجه به آن هم از سوی گردشگران و هم از سوی متولیان مراکز گردشگری و تفریحی در اطراف منابع آبی می تواند آلودگی این منابع را رقم بزند. در حال حاضر بالای ۲۰۰ سد در دست بهره برداری در کشور وجود دارد که نزدیک به ۱۰۰ سد کاربری شرب را دارند و زمینه برای ایجاد پدیده تغذیه گرایی این سدها در اثر ورود بار آلودگی ازت و فسفر حاصل از دفع غیراصولی فاضلاب مراکز گردشگری و رهاسازی زباله ها به داخل آب وجود دارد. از این رو مسئله اهمیت حفاظت از کیفیت منابع آب در برنامه‌های توسعه گردشگری آبی بایستی بیش از پیش مورد توجه و دقت قرار گیرد.

دیدار مسئولان شرکت عمران، آب و خدمات کیش با ائمه جمعه و فرمانده سپاه کیش در روز جهانی مسجد

عکس: جعفر همافر

اقتصاد کیش روزنامه
پرتیراژترین و با سابقه ترین نشریه جزیره کیش
گسترده ترین شبکه اطلاع رسانی داخلی منطقه آزاد کیش
۴۴۴۲۴۹۶۹
۴۴۴۲۴۹۹۹